

STRUCTUURVISIE ARNHEM
NOTITIE REIKWIJDTE EN DETAILNIVEAU M.E.R.

GEMEENTE ARNHEM

20 juli 2011
075576239:B.1 - Definitief
B02023.000133.0100

Inhoud

1	Structuurvisie en milieueffectrapportage (m.e.r.)	4
1.1	Een nieuwe structuurvisie voor Arnhem	4
1.2	Waarom een milieueffectrapportage?	5
1.3	Een gecombineerde procedure	5
1.4	Deze notitie: leeswijzer	7
2	Selectie van relevante ruimtelijke ontwikkelingen	10
2.1	Aanpak	10
2.2	Thema's uit de structuurvisie	10
3	Aanpak van het milieueffectrapport (MER)	16
3.1	Verantwoording van al gemaakte ruimtelijke keuzes	16
3.2	Beoordeling milieueffecten	16
3.3	Passende Beoordeling	17
	Colofon	20

HOOFDSTUK

1

Structuurvisie en
milieueffectrapportage (m.e.r.)1.1EEN NIEUWE STRUCTUURVISIE VOOR ARNHEM

De gemeente Arnhem is bezig met het opstellen van een nieuwe structuurvisie voor haar grondgebied. Daarin wordt de stedelijke hoofdstructuur voor 2020 met een doorkijk naar 2040 beschreven. De belangrijkste thema's zijn inmiddels op een rij gezet in de 'Agenda voor de Structuurvisie'. De eerstkomende twee decennia zullen nog een groei van de stedelijke bevolking laten zien. Deze groei is al grotendeels belegd met bestaande en voorgenomen projectinitiatieven. De ontwikkeling na 2030 is onzeker, maar rekening moet worden gehouden met afvlakking van de groeicurven of zelfs krimp. In grote lijn kent de structuurvisie daarom voor de toekomst een koersverlegging van kwantitatieve opgaven naar kwalitatieve opgaven. Dat komt tot uiting in thema's die nieuw geagendeerd worden, waar duurzaamheid en kwaliteit van de stad centraal staan: klimaat, duurzame energie, gezondheid, de groenblauwe hoofdstructuur, ruimtelijke regie in de ondergrond, 'DNA' van Arnhem. Maar het klinkt ook door in de opgaven voor wonen, economie en mobiliteit. Deze opgaven verschieten van kleur: de opgaven richten zich meer en meer op de kwaliteit van de woningvoorraad en de woonmilieus van Arnhem, op de kwaliteit van economische vestigingsmilieus, op de duurzaamheid van mobiliteitsoplossingen. De grotere mate van onzekerheid op de lange termijn vraagt daarnaast van de structuurvisie meer selectiviteit – focus op de hoofdlijnen oftewel de stedelijke hoofdstructuur- en meer flexibiliteit.

1.2

WAAROM EEN MILIEUEFFECTRAPPORTAGE?

De gemeente Arnhem doorloopt gekoppeld aan het opstellen van een nieuwe structuurvisie de procedure van de milieueffectrapportage (m.e.r.). Het doel van deze procedure is om het milieubelang een volwaardige plek te geven in de besluitvorming over activiteiten die belangrijke nadelige gevolgen voor het milieu kunnen hebben. In een milieueffectrapport (MER) worden de milieueffecten van voorgenomen activiteiten en eventuele realistische alternatieven hiervoor onderzocht op hun milieueffecten. De plicht voor het uitvoeren van een m.e.r. of een beoordeling of een m.e.r. nodig is geldt niet alleen voor besluiten over deze concrete activiteiten, maar ook voor de wettelijk verplichte plannen die de kaders scheppen voor deze besluiten en activiteiten. In de nieuwe structuurvisie voor Arnhem worden ruimtelijk sturende keuzes gemaakt (zie hoofdstuk 2 voor een overzicht) voor een aantal activiteiten die in een later stadium mogelijk:

- m.e.r.-(beoordelings)plichtig kunnen zijn, zoals stedelijke ontwikkelingsprojecten met onder andere de bouw van woningen en de realisatie van nieuwe kantoren.
- Significante effecten op Natura 2000-gebied kunnen hebben, zoals een nieuw transferium en een nieuwe stationsknoop aan de noordzijde van Arnhem.

Om beiden redenen is een m.e.r.-plicht waarschijnlijk en heeft de gemeente Arnhem er voor gekozen om gekoppeld aan het opstellen van de structuurvisie de m.e.r.-procedure te doorlopen en een Passende Beoordeling uit te voeren.

M.E.R.-PLICHTIGE ACTIVITEITEN

In de bijlagen bij het Besluit m.e.r. zijn de activiteiten opgenomen waarvoor het uitvoeren van een m.e.r.-(beoordeling) verplicht is. Tevens is aangegeven aan welke drempelwaarden de activiteiten moeten voldoen om onder de m.e.r.-(beoordelings)plicht te vallen. Door een uitspraak van het Europese Hof van 15 oktober 2009 zijn de 'onderdrempels' voor m.e.r.-(beoordelings)plichtige activiteiten niet hard meer. Met het van kracht worden van het nieuwe Besluit m.e.r. per 1 april 2011 is dat nu ook wettelijk verankerd. Hierdoor is een eenduidige uitspraak over de m.e.r.-(beoordelings)plicht per activiteit op het hoge abstractieniveau van de structuurvisie lastig.

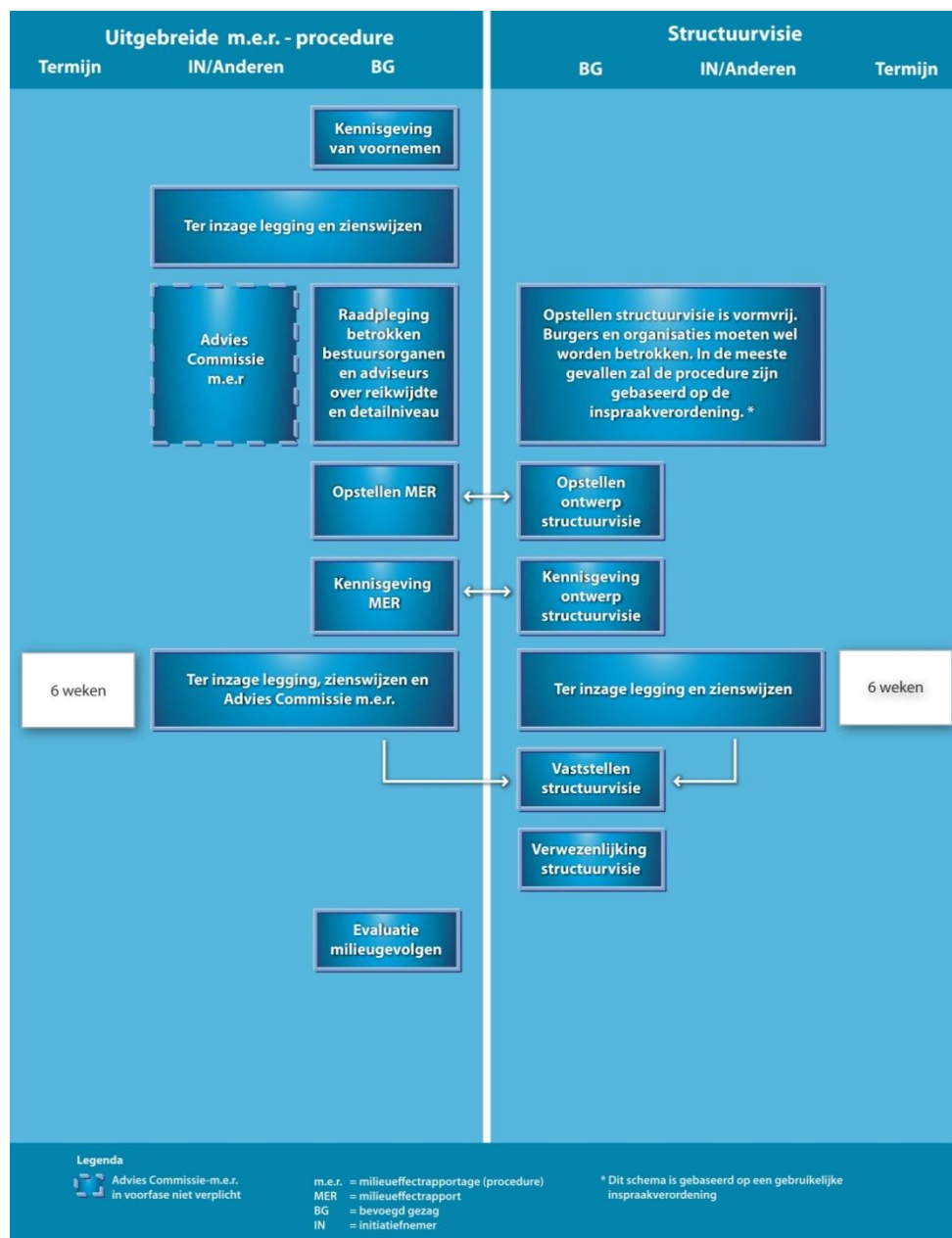
1.3

EEN GECOMBINEERDE PROCEDURE

M.e.r. dient ter onderbouwing van de besluitvorming over de structuurvisie. M.e.r. is een procedure die bestaat uit een aantal verschillende stappen. Gekoppeld aan de structuurvisie moet de zogenoemde uitgebreide m.e.r.-procedure worden doorlopen (de beperkte procedure geldt alleen voor milieuvergunningen zonder Passende Beoordeling). In figuur 1 is de gekoppelde procedure weergegeven. Na het figuur volgt een korte toelichting op de te doorlopen stappen.

Figuur 1

Gekoppelde procedure
m.e.r. en structuurvisie

Kennisgeving, ter inzage legging en raadpleging bestuursorganen

De eerste fase van de m.e.r.-procedure staat in het teken van het afbakenen en vaststellen van de beoogde aanpak en de communicatie hierover met de betrokken bestuursorganen en andere belanghebbenden. De gemeente heeft daartoe deze notitie opgesteld waarin reikwijdte en detailniveau van het op te stellen MER worden beschreven. Nadat de gemeente Arnhem door middel van een openbare kennisgeving bekend heeft gemaakt dat er voor de structuurvisie een m.e.r.-procedure wordt doorlopen is deze Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD) ter inzage gelegd voor het verkrijgen van zienswijzen.

Daarnaast wordt de NRD gebruikt voor de raadpleging van de bij de overige bij de structuurvisie betrokken bestuursorganen en adviseurs, te weten:

- Gemeente Westervoort.
- Gemeente Rheden.
- Gemeente Nijmegen.
- Gemeente Renkum.
- Gemeente Lingewaard.
- Gemeente Overbetuwe.
- Stadsregio Arnhem Nijmegen.
- Inspectie VROM Oost.
- Provincie Gelderland.
- Waterschap Rijn & IJssel.
- Waterschap Rivierenland.

Effectenonderzoek en opstellen MER

Conform de voorgenomen reikwijdte en detailniveau wordt de milieubeoordeling uitgevoerd en het MER opgesteld. Daarbij wordt waar mogelijk en zinvol rekening gehouden met de ingebrachte zienswijzen, reacties en adviezen. Parallel aan het opstellen van het MER stelt de gemeente het ontwerp van de structuurvisie op.

Advies, inspraak en besluit

Het MER ligt vervolgens samen met het ontwerp van de structuurvisie 6 weken ter inzage. In deze periode is het voor iedereen mogelijk om zienswijzen in te dienen op het MER. Daarnaast wordt het MER getoetst door de Commissie voor de m.e.r. Deze onafhankelijke commissie toetst of alle informatie in het MER aanwezig is om het milieu volwaardig mee te nemen in de besluitvorming over de structuurvisie. Mede op basis van de resultaten van het MER met inachtneming van zienswijzen en advies wordt de definitieve structuurvisie vastgesteld.

Verwezenlijking structuurvisie en evaluatie milieueffecten

Na vaststelling van de structuurvisie kan worden begonnen met de verdere realisatie van de opgaven. Vanuit de m.e.r.-procedure is het verplicht om de daadwerkelijk optredende milieueffecten van de uitvoering van de opgaven uit de structuurvisie te monitoren en te evalueren. In het MER wordt hiertoe een eerste aanzet voor een evaluatieprogramma opgenomen.

1.4

DEZE NOTITIE: LEESWIJZER

Doel van deze notitie is het afbakenen van de reikwijdte en het detailniveau van het voor de structuurvisie op te stellen MER. Dit gebeurt in twee stappen:

- In hoofdstuk 2 worden de voor het m.e.r. en de Passende Beoordeling relevante ruimtelijke ontwikkelingen die de structuurvisie mogelijk maakt geïnventariseerd en geselecteerd.
- In hoofdstuk 3 wordt de aanpak van de milieubeoordeling in het MER van deze relevante ruimtelijke ontwikkelingen uitgewerkt.

Deze notitie is ter inzage gelegd voor het verkrijgen van zienswijzen en wordt gebruikt voor de raadpleging van de overige bij de structuurvisie betrokken bestuursorganen en adviseurs.

HOOFDSTUK 2 Selectie van relevante ruimtelijke ontwikkelingen

2.1

AANPAK

In dit hoofdstuk worden de voor het m.e.r. en de Passende Beoordeling relevante ruimtelijke ontwikkelingen die structuurvisie mogelijk maakt geïnventariseerd en geselecteerd. Met relevant worden ontwikkelingen bedoeld die:

- Als activiteit voorkomen in het Besluit m.e.r. en wat omvang betreft op zichzelf of in samenhang op zijn minst in de buurt kunnen komen van de gestelde indicatieve onderdrempels.
- Mogelijk in significante effecten op Natura 2000-gebied kunnen resulteren.

Dit zijn immers volgens de m.e.r.-wetgeving de activiteiten met mogelijke belangrijke nadelige gevolgen voor het milieu. Met deze bril worden de voor de structuurvisie geagendeerde thema's behandeld.

Hier & nu, niet eerder, elders of later

Belangrijk bij de selectie is het onderscheid tussen:

- Nu: het gaat om bindende ruimtelijke kaders die nu met deze structuurvisie worden vastgelegd (zal in dit geval vooral locatiekeuzes betreffen). Deze zijn van belang voor de beoordeling in het MER.
- Eerder: eerder vastgelegd beleid dat al is gerealiseerd (doorvertaald naar bestemmingsplannen) is geen onderdeel van de beoordeling in het MER. Hiervoor kan de structuurvisie immers niet meer kaderstellend zijn. Het vaststellen van nog niet (volledig) gerealiseerd beleid en daarmee vervangen van eerder, voorafgaand aan deze structuurvisie vigerend beleid dient wel onderdeel uit te maken van de beoordeling in het MER voor zover dit beleid kaderstellend is voor latere m.e.r.-plichtige besluiten. Er is immers sprake van een nieuwe bestuurlijke keuze, ook al betekent dit in de praktijk het ongewijzigd voortzetten van al eerder vastgesteld beleid.
- Elders: beleid dat elders is vastgelegd, waar in de structuurvisie naar wordt verwezen en waar geen aanvullende kaders aan worden toegevoegd, is geen onderdeel van de beoordeling in het MER.
- Later: beleid dat wordt aangekondigd maar pas later daadwerkelijk wordt uitgewerkt is geen onderdeel van de beoordeling in het MER, zoals latere structuurvisie-uitwerkingen die nu alleen worden geagendeerd.

2.2

THEMA'S UIT DE STRUCTUURVISIE

1. Arnhem, woonstad van allure

Toevoeging van nieuwe woningen aan de woningvoorraad gaat in de toekomst over steeds kleinere aantallen. Tot 2030 bestaat de behoefte aan 12.000 nieuw te bouwen woningen, inclusief vervanging en sloop. Daarvan zal tot 2020 naar verwachting bruto 7.000 woningen worden gebouwd en tussen 2020 en 2030 5.000 woningen. Na 2030 zal deze bescheiden groei

naar verwachting verder afvlakken. Op de korte termijn is vooral toevoeging van nieuwe woningen in het middensegment (koopprijs rond de € 200.000) wenselijk. Dit vanwege verlaging van de druk op de huurwoningmarkt en verbetering van de doorstroming.

Aangezien de woningvoorraad op langere termijn geen grote groei meer laat zien, wordt voor de langere termijn vooral ingezet op meer hoogwaardige woonmilieus en woningen. De bestaande voorraad moet bouwtechnisch en woontechnisch op peil worden gehouden en moet de woonvraag van toekomstige huishoudens en leefstijlen kunnen bedienen. Op termijn liggen vooral in de 'preventiewijken' opgaven van formaat. Een kwaliteitsslag voor wonen is temeer van belang vanwege het toenemende belang van 'woonkwaliteit' voor de stad als geheel. Meer en meer geldt: werk volgt wonen.

De benodigde toekomstige woningbouwcapaciteit is verdeeld over verschillende locaties. De volgende locaties zijn al op bestemmingsplanniveau geregeld:

- Schuytgraaf: 6.000 tot 7.000 woningen.
- Tuin van Elden: 150 tot 250 woningen.
- Martinushof: 50 tot 150 woningen.
- Gaardenhage: 50 tot 150 woningen.
- Malburgen Oost: 500 tot 1.000 woningen.
- Malburgen West: 250 tot 500 woningen.
- Rijnboog: hiervoor is de m.e.r.-procedure doorlopen gekoppeld aan het eerste bestemmingsplan (betreft nog geen woningen). Op basis hiervan heeft de besluitvorming plaatsgevonden over 250 tot 500 woningen voor 2020 en 250 tot 500 nieuwe woningen na 2020.
- Statenlaan/Thialf: 50 tot 150 woningen.
- Sint Marten/Klarendal: diverse kleine locaties, totaal 150 tot 250 woningen.
- Zwaluwstraat: 50 tot 150 woningen.
- Saksen/Weimar: 250 tot 500 woningen.

De structuurvisie is niet kaderstellend meer voor deze locaties en daarmee maken deze locaties ook geen onderdeel uit van de in het MER te beoordelen ontwikkelingen. Daarnaast zal de structuurvisie woningbouwlocaties in beeld brengen waarvoor nog geen onherroepelijk bestemmingsplan geldt en die in het MER zullen worden beoordeeld. De resultaten van het MER worden betrokken bij de definitieve keuze.

2. Arnhemse economie; kansrijke clusters en ruimtelijke condities

De Arnhemse economische agenda concentreert zich op sterke en kansrijke economische clusters. Opgaven hangen samen met bereikbaarheid en voldoende ruimte voor deze clusters. Op termijn zal de klassieke ruimtevraag naar kantoor- en bedrijventerreinometers veranderen. De inzet verplaatst zich van het aanbieden van m²'s naar het aanbieden van een aantrekkelijk vestigingsmilieu in brede zin, met veel functiecombinaties (werken, wonen, voorzieningen), veel stedelijkheid en kwaliteit.

Vanuit de ruimtevraag van sectoren en clusters wordt in de structuurvisie het perspectief geschetst van de ruimtelijke ontwikkelingen op de specifieke typen vestigingsmilieus – met onderverdeling in kantoorlocaties, bedrijventerreinen, detailhandel en leisure – en de verschuiving en vernieuwing die zich aftekenen met betrekking tot aantrekkelijke vestigingsmilieus in de toekomst.

Bedrijventerrein

Er wordt in de structuurvisie geen extra capaciteit voor bedrijventerreinen gereserveerd. Wel treedt er 'verkleuring' op van bedrijventerreinen waarbij sprake is van afwaardering van een zwaardere naar een lichtere categorie bedrijvigheid of van bedrijventerrein naar wonen.

Kantoorlocaties

Er is in Arnhem een overaanbod aan kantoorruimte, zowel in direct beschikbaar aanbod als in planvoorraad. Het is van belang om (toekomstig) aanbod en vraag zowel kwalitatief als kwantitatief meer in balans te brengen. Daarom wordt ingezet op kansrijke locaties voor nieuwbouwcapaciteit. Nieuwbouw bij Arnhem Centraal is al vastgelegd op bestemmingsplanniveau (totaal 44.000 m²).

Detailhandel

Het detailhandelsbeleid is vooral gericht op het versterken van de huidige winkelstructuur met een sterke binnenstad en stadsdeelcentra en goede wijk- en buurtverzorging. Na 2020 neemt ook in Arnhem de vraag naar ruimte voor detailhandel af. De belangrijkste ontwikkeling met betrekking tot detailhandel die in de structuurvisie wordt voorzien voor de periode tot 2020 is de realisatie van Rijnboog. Voor Rijnboog heeft inmiddels besluitvorming plaats gevonden inclusief onderbouwing hiervan middels m.e.r..

3. Arnhem duurzaam bereikbaar

De autoverkeerintensiteiten zullen bij ongewijzigd beleid in de periode 2011-2020 met ongeveer 20% toenemen. Dat is eenzelfde groei die Arnhem ook doorgemaakt heeft in de periode 2000-2010. Uit een vergelijkende analyse met andere steden blijkt dat er in Arnhem nog het nodige te winnen valt door consistent beleid dat inzet op het beïnvloeden van de vervoerwijzekeuze: inzetten op fiets en openbaar vervoer, waarbij vooral het versterken van het fietsgebruik binnen Arnhem-Noord en tussen Noord en Zuid kansrijk is. Hetzelfde geldt voor het gebruik van het openbaar vervoer in Arnhem-Zuid. Arnhem streeft naar een duurzame bereikbaarheid in een aantrekkelijke en veilige stad. Vooral in de bestaande stad geldt daarbij het principe: eerst de bestaande verkeersruimte beter benutten en pas daarna zoeken naar mogelijkheden tot uitbreiding van de (auto-)verkeersruimte. Veiligheid, leefbaarheid, gezondheid en aantrekkelijkheid vormen belangrijke randvoorwaarden om tot duurzame verkeersoplossingen te komen. Samengevat is de essentie van het mobiliteitsbeleid een bereikbare stad onder de voorwaarde van leefbaarheid en veiligheid door inzetten op fiets en openbaar vervoer en beter benutten van de bestaande verkeersruimte en pas bij onvoldoende effect ervan inzetten op uitbreiden van de autoverkeersruimte.

In de structuurvisie wordt een samenhangend pakket van maatregelen opgenomen om invulling te geven aan dit mobiliteitsbeleid. Dit betreft echter hoofdzakelijk kleinschalige maatregelen of nader te onderzoeken ambities; er worden nu met deze structuurvisie geen grootschalige concrete maatregelen vastgesteld die kunnen leiden tot een m.e.r.-plicht. Maar omdat deze ambities in sommige gevallen mogelijk wel tot effecten kunnen leiden op Natura 2000-gebied en vanwege de samenhang met de mobiliteitseffecten van de woningbouw- en economische opgave, worden deze ambities waar mogelijk wel betrokken

in de beoordeling in het MER. Het gaat daarbij om nieuwe kortsluitende verbindingen in het fietsnetwerk, opties voor nieuwe stations en OV knooppunten (Arnhem-Pleij en Arnhem-Arnhems Buiten). Ook kan het gaan om een transferium, P+R-locatie, carpoolplek of parkeervoorziening aan de stadsrand: de auto wordt daar geparkeerd en de weg wordt vervolgd met het openbaar vervoer, taxi, bedrijfsbus, fiets, te voet of via carpoolen. Om deze vorm van ketenmobiliteit aantrekkelijk te laten zijn voor reizigers van, naar en in Arnhem, dienen de knooppunten te liggen bij een logisch overstapmoment, aan de randen van de stad en in de directe nabijheid van de in-/uitvalsweg. Aan de noordrand van Arnhem gaat het daarbij mogelijk om Natura 2000-gebied. Dit vraagt extra aandacht.

4. Stad en wijk

Verschillen tussen wijken in kansen voor bewoners en verschillen die leiden tot uitsluiting en isolatie leiden tot problemen. De aanpak daarvan vraagt een combinatie van maatregelen op wijk- en stadsniveau. Deze aanpak is kleinschalig en leidt niet tot voor het MER relevante ruimtelijke ontwikkelingen in aanvulling op de eerste drie agendapunten.

5. Identiteit en veerkracht

De stad verandert voortdurend. In die voortdurende verandering is het essentieel om het 'typisch Arnhemse' vast te houden, het DNA van Arnhem. Dit DNA vormt het 'frame' voor nieuwe ontwikkelopgaven en geeft hiermee richting aan de ontwikkelingen zoals genoemd in de eerste drie agendapunten. Dit agendapunt omvat geen op zichzelf staande ruimtelijke ontwikkelingen die relevant zijn voor de beoordeling in het MER, maar is wel sturend voor de ruimtelijke keuzes die worden gemaakt.

6. Duurzaam, klimaatneutraal en waterbestendig

De klimaatverandering vraagt om nieuwe antwoorden bij het tegengaan van ongewenste opwarming van het stedelijk gebied, het bergen van water en het duurzaam opwekken, opslaan en transporteren van energie. Een korte toelichting op de oplossingsrichtingen van deze problemen en uitdagingen wordt hieronder gegeven.

Opwarming

Om opwarming van de stad tegen te gaan moet er goed omgegaan worden met het openhouden en verdichten van het stedelijk weefsel: openhouden van stedelijke ruimten en corridors die van belang zijn voor verkoeling van de stad en verdichten waar de stedelijkheid en mobiliteitsknooppunten dit vragen. Ook de toepassing van groen en water in de stad spelen een rol bij het tegengaan van opwarming. Het thema opwarming omvat geen op zichzelf staande ruimtelijke ontwikkelingen die relevant zijn voor de beoordeling in het MER, maar is mogelijk wel sturend voor de ruimtelijke keuzes die worden gemaakt.

Water

Toekomstige woningbouw in de stad vraagt om extra bergingscapaciteit voor regenwater. Dit zal in samenhang met de woningbouwopgave in het MER worden beoordeeld. In het kader van de nationale beleidsopgave 'Ruimte voor de Rivier' heeft Rijkswaterstaat de opgave om ter hoogte van Arnhem extra ruimte voor waterafvoer en -berging te realiseren. Deze opgave, een waterstandverlaging in de Neder-Rijn van 7 cm, moet vóór 2015 afgerond zijn. Deze rijksopgave heeft een plaats gekregen in de bredere gebiedsontwikkeling die de stad voorstaat voor het gebied Stadsblokken-Meinerswijk (zie ook agendapunt 8 'Openbare ruimte, water en groen') en is al planologisch geregeld. Verder

zullen in de toekomst nog opgaven voortvloeien uit het Nationale Deltaprogramma (Commissie Veerman). Deze zijn nu nog niet bekend en het Rijk zal daartoe in eerste instantie het initiatief nemen. De consequenties voor Arnhem zullen te zijner tijd worden opgenomen in een structuurvisie-uitwerking. De structuurvisie stelt hiervoor nu geen kaders vast.

Het thema water omvat verder geen op zichzelf staande ruimtelijke ontwikkelingen welke relevant zijn voor de beoordeling in het MER, maar is mogelijk wel sturend voor de ruimtelijke keuzes die worden gemaakt. Zo zijn in het Arnhemse Waterbeleid (Waterplan 2009-2013) beïnvloedingsgebieden aangewezen om de voeding - watertoevoer - naar de beken veilig te stellen. Veelal is deze toevoer afhankelijk van lokale (schijn)grondwaterstromen die ontstaan zijn door leemlagen in de ondergrond. Er mogen geen werken worden uitgevoerd die een bedreiging vormen voor deze leemlagen en daarmee de watertoevoer.

Energie

Eventuele toepassing van windenergie in Arnhem wordt nader onderzocht in het kader van een op te stellen Energiestrategie voor de stad. Meerdere locaties worden onderzocht. De effecten op beeldkwaliteit en ecologie stellen daarbij voorwaarden aan realisering. Op dit moment is het voornemen dat de structuurvisie een structuurvisie-uitwerking 'Duurzame Energie' agendeert, waarin de ruimtelijke afwegingen zullen worden gemaakt. De structuurvisie stelt hiervoor naar verwachting geen kaders vast.

Voor wat betreft bodemenergie (koude-warmteopslag, KWO) worden in de structuurvisie geen concrete initiatieven genomen of locatiekeuzes gedaan en is dus geen sprake van voor het MER relevante ontwikkelingen. Wel wordt een structuurvisiekaart KWO met ordeningsprincipes opgenomen met richtlijnen waar toekomstige initiatieven in de gemeente aan moeten voldoen.

7. Arnhem, gezonde woonstad

Voor de gezondheid van de bewoners van Arnhem zijn vooral luchtkwaliteit en geluid van betekenis. Bij luchtkwaliteit gaat het om de blootstelling aan fijn stof en stikstofdioxide met als belangrijkste bronnen het wegverkeer en de industrie. Bij geluid gaat het om het lawaai van wegverkeer, railverkeer en industrie. De gezondheidseffecten van geluid en luchtkwaliteit worden in beschouwing genomen.

Er liggen relaties met de locatie van toekomstige woonbestemmingen en met toekomstige mobiliteitsoplossingen die een effect hebben op omvang, tracering en doorstroming van wegverkeer. Dit agendapunt omvat geen op zichzelf staande ruimtelijke ontwikkelingen die relevant zijn voor de beoordeling in het MER, maar is wel sturend voor de ruimtelijke keuzes die worden gemaakt.

8. Openbare ruimte, water en groen

Kwaliteit en samenhang zijn kernbegrippen voor de aanpak van de openbare ruimte, zowel 'grijs', 'groen' als 'blauw'. De aanpak richt zich op ontbrekende schakels in voetgangersroutes in het hart van de stad, het zichtbaar maken van beken en verbetering van de groene contramal in en rond het stedelijk gebied. Hierbij betreft het vooral kleinschalige ontwikkelingen die op zichzelf voor het MER niet relevant zijn. Bij de

ontwikkeling 'Stadsblokken Meinerswijk' in de uiterwaard ten zuiden van de Neder-Rijn is sprake van een transformatie van een gebied van circa 83 ha met een agrarische bestemming naar een natuurbestemming. Deze ontwikkeling als geheel is nog niet mogelijk gemaakt op bestemmingsplanniveau. Deze ontwikkeling zal worden beoordeeld in het MER.

9. Gebiedsopgaven van stedelijk belang

In de agenda voor de structuurvisie is een aantal gebiedsopgaven van stedelijk belang benoemd. Deze gebiedsopgaven zijn benoemd om te zorgen voor samenhang in alle ruimtelijke ontwikkelingen die worden voorzien. Als gevolg van deze gebiedsopgaven worden in aanvulling op de andere agendapunten geen nieuwe significante voor het MER relevante ruimtelijke ontwikkelingen toegevoegd. Het betreft kleinschalige maatregelen of al ruimtelijk vastgelegde maatregelen. Voor de wijken in Zuid wordt een structuurvisie-uitwerking Wijkvernieuwing in Zuid aangekondigd. Buitengebied Noord betreft weliswaar kleine plannen, maar wel in gevoelig gebied (Natura 2000-gebied, EHS).

HOOFDSTUK

3

Aanpak van het
milieueffectrapport (MER)

Het doel van m.e.r. is om het milieubelang een volwaardige plek te geven in de besluitvorming over activiteiten die belangrijke nadelige gevolgen voor het milieu kunnen hebben. In de voorgestelde aanpak voor het milieueffectrapport (MER) staat de meerwaarde voor de besluitvorming centraal door aan te sluiten bij de ruimtelijke keuzes die in het kader van de structuurvisie worden gemaakt. Dit wordt gedaan door:

- De relevante ruimtelijke keuzes en alle milieuoverwegingen die hieraan ten grondslag liggen expliciet inzichtelijk te maken. De stedelijke hoofdstructuur staat niet meer ter discussie en de groei van de stedelijke bevolking is al grotendeels belegd met bestaande en voorgenomen projectinitiatieven en neemt op de langere termijn af.
- De milieueffecten te beschrijven en te beoordelen en op basis hiervan kansen, aandachtspunten en aanbevelingen mee te geven voor de verdere planvorming en –uitwerking.

3.1

VERANTWOORDING VAN AL GEMAAKTE RUIMTELIJKE KEUZES

Voorafgaand en gedurende de totstandkoming van de nieuwe structuurvisie zijn (deels impliciete) keuzes gemaakt die van belang kunnen zijn voor het milieu van de gemeente Arnhem. Daarom wordt in het MER het doorlopen (ontwerp)proces tot aan de huidige ruimtelijke hoofdstructuur met de beoogde ruimtelijke ontwikkelingen behandeld. Doel is om de milieudilemma's en gemaakte keuzes te identificeren en expliciet te maken op welke wijze milieu-informatie hierbij een rol heeft gespeeld en welke mogelijkheden of opties in de loop der tijd zijn afgevallen en om welke reden. Hierbij zal expliciet worden ingegaan op de rol van geagendeerde milieuaspecten voor in de structuurvisie, zoals opwarming, water, energie en gezondheid (luchtkwaliteit en geluid).

3.2

BEOORDELING MILIEUEFFECTEN

De relevante ruimtelijke ontwikkelingen uit de structuurvisie worden beoordeeld op een niveau dat past bij het abstractieniveau van de structuurvisie. Dit betekent dat een hoog abstracte effectbeoordeling wordt uitgevoerd, waarbij de effecten worden beschreven die eventueel kunnen optreden gezien de aard en omvang van de ontwikkelingen en de omgeving waarin de ontwikkelingen plaats vinden. De daadwerkelijk optredende effecten hangen sterk af van de verdere uitwerking van de ontwikkelingen.

Het doel van deze effectbeoordeling is dan ook voornamelijk om aandachtspunten mee te geven en aanbevelingen te doen voor de verdere uitwerking van de ontwikkelingen.

Het is bij de beoordeling van belang om een duidelijk onderscheid te maken tussen het 'ontwerpspoor' ten behoeve van de structuurvisie en de m.e.r.-aanpak, zodat een objectieve, transparante en expliciete beoordeling van (de resultaten van) het 'ontwerpspoor' plaats vindt. In het MER wordt dus niet primair vanuit de doelstellingen van de structuurvisie

getoetst, maar primair vanuit het milieubeleid en de regelgeving (kan uiteraard deels overlappen).

In het MER wordt een beoordeling gegeven op twee niveaus:

- Een beoordeling van de effecten van de structuurvisie als geheel; belangrijk onderdeel hiervan zijn de effecten op de bereikbaarheid en leefbaarheid als gevolg van de verkeersaantrekkende werking van alle geselecteerde ruimtelijke ontwikkelingen samen. Dit moet dan in samenhang worden beoordeeld met de effectiviteit van het mobiliteitsbeleid waarbij wordt ingezet op fiets en openbaar vervoer en het beter benutten van de bestaande verkeersruimte.
- De belangrijkste effecten van de geselecteerde individuele ruimtelijke ontwikkelingen uit de structuurvisie.

Een ruimtelijke keuze kan op deze beide niveaus verschillend uitpakken. Zo kan bijvoorbeeld de keuze voor inzet op OV en fiets en het afzien van nieuwe infrastructuur voor autoverkeer positief uitpakken voor de leefbaarheid van de stad Arnhem als geheel, maar lokaal in negatieve leefbaarheideffecten resulteren door nieuwe of intensievere OV verbindingen.

Bij de beoordeling zullen de volgende milieuthema's worden gehanteerd:

- Blauw en groen milieu: ondergrond, water, natuur en groen (inclusief Natura 2000-gebied).
- Ruimtelijke kwaliteit: landschap, stedenbouw, cultuurhistorie & archeologie.
- Grijs milieu: mobiliteit, bereikbaarheid, geluid, lucht en externe veiligheid.
- Klimaat adaptatie (waterveiligheid, wateroverlast, hittestress) en (duurzame) energie.

Beoordelingswijze

Uitgangspunt is een kwalitatieve beoordeling op basis van een deskundigenoordeel. Tabel 1 geeft een beeld van de te hanteren beoordelingsschaal ten opzichte van de referentiesituatie (de situatie waarin de ruimtelijke ontwikkelingen uit de structuurvisie niet worden gerealiseerd). Waar mogelijk en beschikbaar wordt de beoordeling onderbouwd met kwantitatieve gegevens.

Tabel 1

Beoordelingsschaal

Kwalitatieve score	Betekenis
++	Zeer positieve bijdrage / effecten
+	Positieve bijdrage / effecten
0/+	Licht positieve bijdrage / effecten
0	Neutrale effecten, gelijkblijvende bijdrage
0/-	Licht negatieve bijdrage / effecten
-	Negatieve bijdrage / effecten
--	Zeer negatieve bijdrage / effecten

3.3

PASSENDE BEOORDELING

Passende Beoordeling is geïntegreerd in onze aanpak

Als de structuurvisie activiteiten mogelijk maakt die mogelijk significante effecten kunnen hebben op Natura 2000-gebied is een Passende Beoordeling nodig. Uit jurisprudentie blijkt dat dit alleen het geval kan zijn als de structuurvisie in relatie tot deze activiteiten voldoende concreet en bindend is. Of dat het geval zal zijn is nu nog niet te voorzien. Maar

als dat wel aan de orde is dient een beoordeling te worden uitgevoerd die passend is voor het abstractieniveau van de structuurvisie. Uitgangspunt is dat door de relevante ruimtelijke ontwikkelingen in het MER ook te beoordelen uit oogpunt van Natura 2000-gebied en hier de juiste conclusies aan te verbinden met betrekking tot de verdere planontwikkeling er sprake is van een Passende Beoordeling op het niveau van de structuurvisie (dus de Passende Beoordeling zit geïntegreerd in de aanpak).

Werzaamheden & stappen

Met behulp van informatie over natuurwaarden wordt in het MER een inschatting gegeven van de kansen, belemmeringen en risico's vanuit de Natuurbeschermingswet. Voor gemeente Arnhem zijn drie gebieden vooral relevant: Gelderse Poort, Uiterwaarden IJssel en de Veluwe. In het MER wordt beschreven welke natuurwaarden op basis van de informatie van de gemeente en provincie voorkomen en welke doelen hiervoor gesteld zijn. Eerst wordt aangegeven welke effecten de relevante ontwikkelingen kunnen veroorzaken op deze natuurwaarden en vervolgens wordt beoordeeld of dit (mogelijk) conflicteert met de gestelde doelen. Deze aanpak impliceert de volgende te doorlopen stappen:

- Selectie en beschrijving van de relevante activiteiten.
- Samenvatten en interpreteren van de voor het studiegebied relevante wetgeving.
- Beschrijving van de natuurlijke c.q. wezenlijke kenmerken van het studiegebied en omgeving op basis van beschikbare bestaande gegevens (instandhoudingdoelen).
- Kwalificering en zo mogelijk kwantificering van de invloeden, in combinatie met eventuele andere plannen en projecten.
- Beoordelen van de mogelijke effecten van deze invloeden op de natuurlijke kenmerken van het gebied.
- Toetsing van de effecten aan de Natuurbeschermingswet 1998.
- Formuleren van conclusies en aanbevelingen, waaronder advies over het te doorlopen traject.

Colofon

STRUCTUURVISIE ARNHEM

Notitie Reikwijdte en Detailniveau m.e.r.

OPDRACHTGEVER:

Gemeente Arnhem

STATUS:

Definitief

AUTEUR:

P.W. Burggraaf-van den Berg B.SC.
drs. P.A. Weijers

GECONTROLEERD DOOR:

C.M. Morsman

VRIJGEGEVEN DOOR:

drs. B.P.W. Schlangen

20 juli 2011
075576239:B.1

ARCADIS NEDERLAND BV
Beaulieustraat 22
Postbus 264
6800 AG Arnhem
Tel 026 3778 911
Fax 026 3515 235
www.arcadis.nl
Handelsregister 9036504

©ARCADIS. Alle rechten voorbehouden. Behoudens uitzonderingen door de wet gesteld, mag zonder schriftelijke toestemming van de rechthebbenden niets uit dit document worden verveelvoudigd en/of openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, digitale reproductie of anderszins.